

FOAIA POPULARĂ

PUBLICAȚIE ENCICLOPEDICĂ SĂPTĂMĂNALĂ

DIRECTOR: ILIE IGHEL DELEANU
REDACȚIA: Str. Doamnei, 19, București

ABONAMENTUL: 5 lei pe an în toată țara
— Cererile trebuiesc a fi însoțite de cost. —

DIMITRIE BOLINTINEANU

Născut la 1819, în satul Bolintinul din Vale, din județul Ilfov, Dimitrie Bolintineanu a fost dotat cu un talent poetic, de o valoare incontestabilă.

După ce și-a făcut studiile liceale la colegiul de la Sf. Sava, a intrat funcționar la Ministerul de interne.

În acest timp Eliade publica *Curierul de ambe sexe*. O poezie primită la redacție, «O fată tânără pe patul morții», atrage atenția tuturor literaților și a publicului, iar Dimitrie Bolintineanu — alt-fel erau remururile de atunci, altă era expansiunea — e proclamat poetul tinereții.

Subt influența școlii romantice franceze, D. Bolintineanu are mai toate poeziile sale pline de cel mai mare romantism.

Frații Golești, subt farmecul talentului lui Bolintineanu, deschid băerile pungei lor, și trimit pe săracul poet la Paris pentru a se instrui și a-și complecta pornirile literare.

În 1847 însă el e rechemat în țară, și, o dată cu izbucnirea revoluției, redigează ziarul „Poporul suveran”.

Revoluția face eșec. Capii ei sunt exilați, printre cari și Bolintineanu. El își trece vremea prin Egipt, Asia Mică și mai cu seamă Macedonia. Acolo scrie o mulțime de poezii orientale.

La 1857 exilații sunt rechemați și Bolintineanu revine pentru ca, în 1865, să primească, subt domnia lui Cuza, înaltul post de ministru al Controlului și apoi al Instrucției publice. Fu apoi numit Efor al Spitalelor civile și mai în urmă comisar al României în Comisia Dunăreană.

Subt Bolintineanu s'a clădit localul Universității din București, subt el s'a format Academia română, el a înmulțit numărul școlilor primare și tot subt el s'a început o mișcare printre românii din Macedonia.

O dată cu venirea la tron a Regelui Carol I, Bolintineanu se retrage în viața particulară. De și îi se servea o mică pensie de către stat, totuși ducea o viață foarte strămătorată, din cauză că el cedase pensia pentru stingerea unei datorii, contractată în timpul exilului.

Ca toți oamenii mari, Bolintineanu

a fost obiectul a o mulțime de calomnii și insulte din partea unor ziare. Această situație, precum și lipsa, îl zdrobiră. A intrat în spitalul Pantelimon și acolo, în mijlocul tuturor săracilor de rind, a murit și marele poet român, în vreme ce multe secături cari îl insultău, își etalau obrăznicia și tupeul în palate aurite.

El s'a stins în ziua de 20 August 1872. A doua zi corpul lui fu adus în Ca-

neanu sunt: 1) *Poesiile*, vechi și noi; 2) *Dramele*: *Mihai Viteazul osîndit la moarte*, — *Ștefan Vodă cel berbant*, — *Lăpușneanu*, — *Ștefan George Vodă*, — *Moartea lui Mihai Viteazul*, — *Mihnea-Vodă*, — *Postelnicul Const. Cantacuzin, Brâncovenii și Cantacuzenii*; 3) *Romanele*: *Manoil*, — *Elena și Doritorii nebuni* (neterminat); 4) Câte-va monografii istorice, precum: *Traian*, — *Mircea cel bătrân*, — *Vlad Tepeș*, — *Ștefan cel Mare*, — *Mihai Viteazul*, — *Cuza și altele*. A scris și satire.

Și în această uitare a stat mormîntul duiosului poet pînă în anul 1889, când o societate de tineri intelectuali, în cap cu regretatul I. Atanasiade, au pus pe mormîntul poetului, la Bolintinul din Vale, în ziua de 23 Octombrie, un monument.

Monumentul e compus dintr'un bust în mărime mai mare de cât cea naturală, lucrat în marmură de sculptorul Stork.

M. S. Regina a contribuit și Ea cu 1000 lei.

Cu ocazia inaugurării s'au rostit mai multe cuvîntări, dintre care, cea mai bună a fost a poetului Gr. Grădeanu, mort și el anul trecut.

Iată-o în întregime:

«Onoare și recunoștință celor cari ne-au dat prilejul de a ne aduna în jurul acestui mormînt, care s'a închis pe rămășițele lui Bolintineanu poetul iubit, patriotul luminat, ministrul integru.

Să respectăm amintirea strămoșilor ilustri, ne învață vechiul istoric Tacit. Bun învățămînt, căci numai popoarele care respectă amintirea bărbaților distinși prin virtuțile și meritele lor, numai ele merg înainte, căci numai ele călăuzesc generațiile tinere cu idealul virtuții, patriotismului și geniului.

Oamenii mari sunt reprezentanții unei naționalități.

Bolintineanu este unul din glorioșii reprezentanți ai României.

Ca poet, el este cel d'întîiu care a zguduit sufletul românilor din letargia în care îi afundase regimul fanariot, căci el este cel d'întîiu care a cântat cu măiestrie și putere gloriile războinice ale trecutului. Nainte de 1848, din cea mai fragedă tinerețe, el începu să cante cu farmec faptele marilor Domni români. Versurile lui răsunară din colibă până în palat. O lume nouă de dorințe și credințe începu pentru toată suflarea românească. Deșteptarea simțimîntului războinic, unirea țărilor

DIMITRIE BOLINTINEANU

pitală și espus în biserica Sântului George. Din nefericire acei cari îl iubeau lipseau din capitală și târziu au aflat de moartea lui. De aceea și înmormîntarea lui fu foarte tăcută. Ziarele, afară de *Trompeta* lui Cesar Boileac, s'au arătat d'o tăcere revoltătoare. Ministerul Instrucției publice și Cultelor nu și-a împlinit datoria către dînsul. Târziu de tot, peste câțiva ani, ministrul George Chițu îi curăți de bălării mormîntul de lângă biserica din satul Bolintinul din Vale, și îi depuse o modestă piatră funerară. Principalele scrieri ale lui Bolinti-

unitatea națională, visul de aur al strămoșilor noștri, sunt roadele a căror sămânță a aruncat-o Bolintineanu cu poeziile lui în sufletul poporului.

Ca publicist a fost tot-dauna, cel mai aprig apărător al drepturilor și intereselor naționale. În exil chiar, el și-a smuls din mijloacele de existență ca să propage în străinătate dorințele românilor.

Ca ministru a fost virtutea încarnată, de și în împrejurări când puțința d'a face avere mare incurajă pe ori-ce funcționar influent. Un fapt este de ajuns pentru a învedera cât de onest a fost săracul Bolintineanu. Călugării greci, simțind că în consiliul miniștrilor s'a decis secularizarea monastirilor închinată și dorind să aibă timp a și regula afacerile, oferiră ministrului Bolintineanu, prin egumenul Nîlu, douăzeci de mii lire, numai și numai pentru a întârzia secularizarea cu două sau trei săptămâni. Bolintineanu le răspunse că nu poate primi banii de cât după ce se va asigura de consimțimîntul Domnitorului, și alergă îndată la Palat, nu însă pentru amânarea secularizării, ci spre a cere Domnitorului ca să semneze decretul relativ la secularizare, decret care se execută chiar în acea noapte. Așa, pe când călugării greci banchetuiău noaptea la Cotroceni, siguri că Bolintineanu va amâna secularizarea, guvernul ridică în câte-va ore toate arhivele egumeniatelor grecești.

Tatăl lui Bolintineanu era român din Macedonia, de la Salonic, din familia Cosmad. Bolintineanu se ocupă cu mult zel de desamortirea românilor de la Balcani. Școalele din Macedonia sunt rezultatul operei lui.

Bolintine, Bolintine, tu care acum cincizeci de ani, încă copil fiind, ai cântat românilor:

«Viitor de aur
țara noastră are,
«Și prevăd prin secolii
a ei înălțare!»

Bolintine, Bolintine, în numele preseii române, în numele românilor macedoneni, primește salutarea noastră de admirare și recunoștință, primește această coroană de lauri ce depunem pe mormântul tău.

Eternă fle amintirea ta, căci eternă este sămânța ce ai aruncat în inima și spiritul nației române.

Și, cu toate că nimeni din suflarea românească nu e ca să nu fi citit ceva de Bolintineanu, conform obiceiului nostru de a da portretul, biografia, și câte-va din scrierile marilor intelectuali români străini, publicăm și una din poeziile lui Bolintineanu mai puțin cunoscute.

DILRUBAM

„Cine-î tînăra hanimă
Ce pe finul mosaic,
Rezemată lin pe mână,
Bate apă din fântână
Cu piciorul alb și mic?
Ochi-î, două boboare
Adunate din Bosfor,
Aurite 'n dulce soare
Varsă raze arzătoare

Prin azurul dulce-al lor;
Ei înșan cu voluptate
Genete-î de abanos
Și sprincenele-î arcate,
Negri, lucii, velurate,
Farmec dulce și frumos.
Dilrubam învelită
D'al ei pînă desfătător,

Ca o dulce stea sub nor,
Într'o lespede înflorită,
Se prevede cu amor.
Lângă dânsa, o fecioară
Cu ochi dulci și amoroși
O sărută, o dezoară,
Când pe lungă-îcosicioră,
Când pe sînii gracioși.
Dar frumoasa exilată
Scoate iute din canal
Apa rece și curată
Și stropește juna fată
Peste sînii-î virginal.
Una p'altă se stropește
Și 'n resbetul lor voioș
Printre arborul apos,
Numai aburul 'nvelesce.

L'ale-Olimpului picioare
Se întinde-un verde blăii
Printre flori desfătătoare
Mîi de păsări cântătoare
Cântă'n sôrele de Maiu.
Cu-ale sale minarete
Ce se 'naltă strălucind,
Brusa pare, predominant
Dealuri verzi cu verzi
[vălcele

Cinse 'n rîuri de argint.
Pe torrentul ce mugese
Printrechiparosi și brazi
Pe când sôrele sîntesc
O talică se opresce
Ocolită de cavazi.

Servi-alergă cu covoare
Ce le-așterne lângă rîu;
Iar o grupă rizătoare
De hanime răpitoare
Vin să șeară la pîrtiu.
Una drag își împletește
Perii săi strălucitori,
Alte adună flori,
Alte'n apă își privește
Ochii negrii, arzători,
Dar frumoasa exilată
Fumă dintr'o narghilea,
Și gurița-î purpurată
C'un parfum de flori
[ce 'mbată,

Fumu 'n aer răspîndea.
Grupa lor se risipește
Printre iarbă, printre
[flori ;

Dilrubam le însoțesc
Cu-a sa roabă ce iubesce.
Și cu negrii veghetori.
Iar frumoasa hanimică
Urmă-un flintur aurit
Ce în sboru-î ameșit,
Îi luase-a sa gurică
Pentru fragul pîrguii
Grațioasă și ușoară
Fuge 'n câmpul in-]
[smălțat;

Desfăcut de cosicoară,
Vîlul ei se desfășoară,
D'aurele legănat.
Dintr'o leasă înflorită
Ese șeful veghetor
Ce urmează al ei sbor:
„Fața-î este desvălîită
Te-a vedea v'un trecă-]
[tor !”

Corpul lor cel grațios.
Dilrubam, îndestulată,
Cere pace, se predă
Cu gurița-î parfumată
Pe învingătoare fată
Cu caldură sărută.
Ast-fel juna favorită
A marelui Șeik-Islam,
Grațioasa Dilrubam,
Trece 'n Brusa liniștită
Viața în exil d'un an.
Printre frumusețe rară
Dilrubam a fost născut
Gelosia cea amară
În sîlbatăca ghiulnară
A Sultanului Mahmud.

II.

Dilrubam se învelesce
În iășmacu-î suptirel,
Căci hadinul ce vorbesce
Cu cavazi săi sosese
Și-î vorbesce 'n cectinel.
„Când al vieții soare

[dulce
Dupe munte va săni,
Viața ta va vesteji.
Iată soarele se duce
Dilrubam tu vei muri!”
Toți cavazi cu ardare
Iataganul ridicău.
Dar hanima plîngă-
[toare,

Le aruncă la picioare,
Vîlul ce o coperia.
Frumusețea sa divină
Fermecă p'ucigători.
Din abăștrii ochișori
Cade-o lacrimă senină
Pale feței sale flori.
Ei tăsară să le cază
Ferul lucitor, încet,
Și jurară pe profet,
Fața lui să nu o vază
De-ar sdrobi acul alb
[pept.

Vai! dar șeful se repede,
Strînge gâtul ei de crin,
Cu-al ei lung pînă
[lebin.
Printre arbori se pre-
[vede

Încă soarele senin.
Seara vine parfumată
Lângă-un corp ne 'n-
[sufletit,

Și de flori acoperit!
Plînge-o roabă 'ngemun-
[chiată

Sub un arbor înflorit.
La a stelelor lumină,
Vine crudu-ucigător.
„Care fuse a sa vină
Zice fata ce suspină,
So uicideți fără dor ?”
— Astă moarte, căzuliță
De la mine n'am făcut.
Dacă trăiul ți-e plăcut,
Fă ca mica ta guriță
Să nu spue ce-ai vîzut.

Ilustrația ce publicăm pe pag. I-a reprezintă pe Bolintineanu în camera sa de lucru, ca Ministru al Instrucției publice.

Colectia anului I se află de vânzare la redacție.

Numere vechi din ediția obișnuită pentru cititori se dau cu 15 bani No., iar pentru abonați cu 10 bani.

ALEGEREA DE PRIMAR AL CAPITALEI

Luni seară s'a procedat la constituirea noului consiliu comunal al Capitalei.

În unanimitatea membrilor consilierii prezenți, a fost ales ca primar al Capitalei d. C. F. Robescu fostul primar.

Alegerea aceasta e de o însemnătate covârșitoare pentru energien și activul fost primar. căci e dovada cea mai strălucită că toată munca sa cinstită, toată energia-î nețărnută, toată imparțialitatea ce a depus în cei patru ani trecuți, au acuma răsplata lor cea mai bine meritată.

Procedându-se apoi la alegerea primului ajutor de primar, d. Gh. Bursan, fost prim-ajutor, a intrunit o mare majoritate. Și pentru simpaticele d. Bursan a fost o frumoasă victorie rezultatul votului.

D. Vintilă C. A. Rosetti, distinsul nostru confrate, directorul ziarului «Românul», a fost însărcinat cu ofiteratul stărei civile.

Felicitănd călduros pe noii aleși, ne vom face în curind plăcerea a da stimaților noștri cititori portretele acelor cari sunt chemați la conducerea afacerilor orașului.

IN VALS

Subt vraja unui vals ce moare,
Simți inima bătând mai tare
Și ochii tăi varsă scântei...
Cu buzele înfiorate,
Ascultă visând cu voluptate
La făt frumos din tei...

Te 'mbată trilurile sfinte
Și șoapta blânderor cuvinte;
Aproape nu mai simți nimic...
Cu un surâs de fericire,
Aluneci ca o 'nchipuire
La pieptul lui voinic.

Ce farmec plin de voluptate
Îți dă accentele 'nfocate,
Într'un vârtej amețitor ...
Ai vrea să-ți vinzi întreaga viață
Pe-o dulce strângere în brațe,
În valsul răpitor !... NAIA.

DIN PEDAGOGIE

Sentimentele personalității

Prin *Eu* înțelegem totalitatea plăcerilor și a suferințelor provocate de simțuri și de sentimente.

Eul cuprinde un sentiment foarte important, și anume stima ce trebuie să o avem de persoana noastră.

Dacă examinăm mai de aproape interiorul nostru conștient, prima preocupare ce trebuie să avem în vedere este: *ce suntem în prezent* și ce putem deveni în viitor, grație științei și aptitudinii la studiu. Iată dar adevăratul scop le care trebuie să tindă întreaga noastră silință.

Un lucru foarte important trebuie să ne preocupe. Este adevărat că istoria universală ne oferă biografiile oamenilor iluștri și mari, cari prin sforțările lor gigantice au schimbat fața omenirii în decursul secolilor, și în mod evoluționist au făcut să fie ceea ce este ea astăzi.

Progresul, civilizațiunea cu un cu-

vint treapta de cultură în care se află Occidentul Europei este datorită în cea mai mare parte numai lor.

Dacă afirmația aceasta este dreaptă, cea d'întîiu idee ce ni se deșteaptă în mod natural, este eforturile ce avem de făcut să ajungem la același nivel cultural ca și Occidentul Europei, cu un cuvînt să fim în realitate *farul luminos* al Orientului.

Pentru a ajunge la aceasta ne trebuie silință la studiu, dar mai presus de toate cunoașterea limbii germane în mod amănunțit, ca să putem studia literatura germană, cu un cuvînt comoara prețioasă de scrieri ale autorilor germani, fiind literatura cea mai bogată din lume.

Cînd susținem studiarea literaturii germane, nu înțeleg prin aceasta nimicirea originalității noastre, dar un auxiliar puternic al sferei noastre de activitate.

Dacă multiplele griji ce le avem pentru ușurarea trebuințelor materiale ar fi micșorate, ast-fel ca întreaga noastră activitate să nu fie absorbită de dinsele, fără îndoială ajungerea acestui ideal pentru noi ar fi cu mult mai ușoară.

Un băiat sărac întîmpină o sumă de greutate, îndură o mulțime de privațiuni pînă cînd ajunge la limanul mult dorit, — dacă constituția lui fizică îi permite să le îndure negreșit afirmăm că a avut noroc, — dar este întrebarea: oare privațiunile ce le-a îndurat nu vor avea un efect asupra constituției fizice a organismului, sau mai în urmă? De sigur că da.

Ce este de făcut atunci?

Eu cred că mijlocul cel mai nimerit ar fi procurarea de mijloace băieților săraci, cu tragere de inimă la învățătură, și încurajarea lor, fie ei din coliba cea mai umilă.

Nu putem susține, că asemenea mijloace ne lipsesc cu desăvîrșire, — societatea profesorilor secundari din Capitală urmărește tocmai acest scop: ajutorarea elevilor sărmani.

Primăria Capitalei de asemenea contribuie cu o sumă la începutul anului școlar pentru elevii lipsiți de mijloace.

Cestiunea dar se reduce la următoarele:

a) *A încuraja talentul și predispozițiunea la învățătură, ori unde se află, abstracție făcînd de ori-ce treaptă socială ar face parte.*

b) *A cunoaște caracterul, fie-cărui elev, cu un cuvînt însușirile și înclinațiunile lui bune sau rele, din care să rezulte personalitatea lui.*

c) *A sădi în inima copilului modestia și tendința de a reprima ori-ce manifestare spontană ce i-ar umili propria lui personalitate.*

d) *A l face să simtă o mulțumire sufletească prin faptul că buna opinione ce o are de sine, e sprijinită de aprobarea imparțială a profesorului.*

MEDALIOANE

Virgiliu Cioflan

Tînărul și simpaticul magistrat, d. Virgiliu Cioflan, e unul din distinșii licențiați ai facultății juridice din Bucuresci și un eminent judecător.

Născut la 1872 August 16, în Bucuresci, fiu al marelui proprietar și neclintitului liberal răposatul Cioflan, a făcut studii eminate în liceul Mateiș Basarab și trecînd cu succes bacalaureatul s'a dedicat dreptului, pentru care simțea o deosebită vocație.

Fost ajutor de judecător în Bucuresci, și-a câștigat multe simpatii aci, și, fără îndoială, că, ori cînd, va face onore magistraturii Capitalei fiind readus în mijlocul ei.

e) *A transmite copilului convingerea că lauda pe care profesorul i-o decerne este justiția acordată meritului său personal.*

f) *Pentru ridicarea nivelului cultural al unei clase este și desconsiderarea pe care profesorul o arată elevilor neglijenți și leneși. Aceasta numai atunci poate să aibă un efect cînd și aceștia au o simțire înăscută pentru bine.*

Bentham în Chrestomathia lui susține că personalitatea unui elev se dezvoltă din doi factori: *lauda și blamul.*

Că sentimentul de personalitate este mobilul care conduce pe elevi la îndeplinirea conștiințioasă a datoriei lor de școlari, — că ori de cite-ori acest sentiment e cultivat nivelul cultural al unei clase se ridică foarte mult în ceea-ce privește silința la învățătura și buna purtare.

El dar ajunge la convingerea că disciplina este produsul a doi factori: *lauda și blamul.*

Din cele de mai sus rezultă următorul lucru foarte important.

Educătorul dar trebuie să le atragă atențiunea asupra demnității personale, expresiunea cea mai fidelă a silinței la învățătura și a unei bune purtări, baza ori-cărui progres și temeliea cea mai solidă a viitorului lor. A. VENTUL

EPIGRAMA

— DUPĂ LESSING —

Unu Poet

Imi pare bine, domnul meu,
Că ești poet.
Dar cum că nu ești alt-ceva,
Ei, asta o regret.

DE LA FOCȘANI

CRONICA MEDICALĂ

CUM NE IMBOLNAVIM ?

Cînd una sau mai multe cauze (frig, căldură microbi, etc.), lucrează asupra corpului nostru cu o putere mai mare de cit de obicei, atunci rezultă un fel de luptă între organism și alte cauze, iar toate mijloacele de luptă sînt puse în joc pentru a înlătura acele cauze, sau pentru a le mai micșora puterea.

În acest cas se pot întîmpla două lucruri: sau că organismul e destul de puternic și atunci rezistă puterii rău-făcătoare a acelor cauze, — sau că organismul e mai slab, și atunci e învins, adică se îmbolnăvește.

Întrebarea este acum: cum se îmbolnăvește cineva? și de ce în unele împrejurări se îmbolnăvește cutare organ și nu un altul, știindu-se bine că în acele împrejurări cauza care a dat boala, a lucrat asupra întregului organism și nu asupra unei singure părți?

Cea mai mare parte a boalelor constă în niște inflamațiuni ale diferitelor organe, inflamațiuni datorite iritațiunii acelor organe de către una sau mai multe cauze. Aceste cauze se numesc agenți externi.

Printre agenții externi mai principali cari provoacă o iritațiune, putem cita microbii, frigul sau răceala, și osteneala prea mare a unuia sau a mai multor organe. Dar pentru ca aceste cauze de iritațiune să poată da naștere cutărei boli, trebuie ca organismul să prezinte un *punct slab*, un *punct atacabil*. Aceasta are nevoie de câte-va deslușiri.

O mulțime de oameni sînt la o întrunire oarecare. În sală e foarte cald și afară plouă și bate un vînt rece. Eșind din sală se vor răci oare toți cîți fuseseră înăuntru? Și acei cari se vor răci vor căpăta toți aceeași boală? Nu. Unii vor suporta perfect această schimbare bruscă de temperatură (eșind din căldură în răceală), alții mai puțin obicinuiți, mai slabi, sau cu o parte oarecare a corpului deja bolnavă, se vor răci, și în aceste împrejurări e natural ca acela care are plămîni delicaiți, slabi sau bolnavi să capete un junghiu și să s'aleagă cu o inflamație a plămînilor (pneumonie), acela care suferă din cînd în cînd de deranjări din partea mistuirei alimentelor să capete o diaree, un altul care tușea din cînd în cînd să înceapă a tuși mai tare și mai des, iar altul să se aleagă cu un ușor guturaș, care trece în două-trei zile. — În cazul de față lucrul se explică foarte ușor: organul cel mai puțin rezistent se îmbolnăvește, pe cînd cel mai rezistent nu suferă nimic.

Un chimist poate să ne spuie dinainte cu siguranță ce se va întîmpla, cînd se va pune în prezență două corpuri oarecari în proporțiuni anumite. — Un fizician calculează cu precizie efectele greutății. — Lumina, sunetul, căldura se supun unor legi bine stabilite pe cari nu le mai discutăm nimeni astăzi, cel puțin întru cit privește partea fundamentală. — În medicină din contră, pare că nimic nu este absolut, că legile sînt aproape imposibile de stabilit, pentru o *aceeași cauză poate da naștere unor efecte deosebite.*

Această abatere de la principiile fundamentale ale științelor nu e de cit aparentă. Într-adevăr, ar fi loc să spunem că e o anomalie, cînd o aceeași cauză lucrînd asupra unor oameni, cari se aseamănă perfect în ceea-ce privește modul de întocmire a organismului lor, ar da naștere la diferite boale. Dar lucrurile nu se întîmplă astfel în realitate. — În realitate o aceeași cauză, frigul de exemplu, lucrează asupra unor oameni

LAUTARUL

deosebiți ca constituție, deosebiți ca putere de rezistență, deosebiți mai cu seamă ceea-ce-priveste punctul slab al organismului fie-căruia.—Și dacă unii au un stomac mai delicat, alții nervi mai simțitori, alții o ureche mai slabă, etc. etc., natural că acei cu stomacul lor mai delicat să fie mai *predispuși* să capete o boală de stomac de cât una de rinichi, acei cu urechea mai slabă sunt mai *predispuși* să capete o boală de urechi, de cit una de ficat și așa mai departe.

Există dar în fie-care dintre oameni o *predispoziție* către anumite boli, pentru că în fie-care dintre noi n'au toate organele o aceeași putere de rezistență; unele sunt mai slabe, altele mai tari.

Această predispoziție a unui anumit organ de a se îmbolnăvi poate fi înăscută sau căpătată.

Când mai mulți frați capătă epilepsia (boala copiilor) și părinții lor sunt și ei epileptici sau suferă de o altă boală nervoasă, atunci predispoziția această se numește înăscută.

Cînd însă un organ funcționează prea mult, atunci munca prea mare îl face mai puțin rezistent cauzelor aducătoare de boli, îl face cu alte cuvinte mai *predispus* a se îmbolnăvi de cit un alt organ, și precum se întâmplă cu un singur organ tot așa se întâmplă cu tot organismul. Toate cauzele care slăbesc organismul, precum munca prea mare și nemîncarea îl predispun a căpăta o boală generală sau una microbiană. Char-rin, Roger și alții au făcut experiențe chiar în această direcție și au găsit că nemîncarea face ca unele pasări, (porumbeii și puii de găină) să se îmbolnăvească de dalac, pe când ele erau imune dacă li se dădea de mîncare. Așa dar nemîncarea face ca cine-va să capete o boală contra căreia luptă cu succes în stare normală.

Dacă cine-va ar fi în stare a înlătura toate cauzele cari dau naștere unei *predispoziții* pentru una sau mai multe boli; dacă părinții lui ar fi perfect sănătoși și dacă el ar fi în stare a duce o viață lipsită de surmenagiū, neexpusă la nici un agent exterior (cozmic sau social vătămător), atunci de sigur că acela nu s'ar îmbolnăvi de cit la sfîrșitul vieții, cînd intervin alți factori fatali, despre cari vom vorbi cu altă ocazie.

DR. NAN.

GRAIU DE STELE

...Și stelele grăesc. Departe...
In lumii ce nu mai au hotare,
In linistea de veci aceeași,
In profunzimi amețitoare;

Plutesc atăția sorii sihaștrii,
Atăția ochi de foc, enormi,
Ce par vederei noastre slabe
Infimii de mici și uniformi.

In drumul lor, aceste stele
Atrase sunt de un mister,
Pe care n' au veci nu l'or pricepe
Și'n veci l'or ocoli pe cer.

...Iar cînd se n'tamplă de răsare
Un soare mai strălucitor,
Pălînd lumina altor aștri
Ce-au strălucit în vremea lor.

Și-alege una printre stele,
Pe cea mai cu luciri albastre,
Și raza lor înfiripează
Un graiū ceresc, un graiū de aștre.

...Și cînd clipirile duioase
Primesc răspuns tremurător,
Lumina'n valuri ei revarsă
Cu drag peste planeteii lor.

D. C. NESTOR.

Bătrînul lăutar, slăbit de putere, palid și istovit de nopțile pierdute în orgie prin tavernele murdare și nourișe, acum zăcea pe un așternut vechiu de papură impletită, într-o căsuță părăsită din marginea orașului.

Din cînd în cînd se tira pînă la o spițerie să ia ceva leacuri.

Vremea era rece și umedă; vîntul de toamnă sufla cu picuri de ploaie mărunte.

Nopți întregi privea în adîncimele întunericului prin sparturile unde altă-dată fuseseră ferestre, bătîndu-se cu gîndul: unde va erna? Măine-poimîine va da frigul și el unde va erna?

Nu mai putea alerga ca altă-dată după ciștig.

Nu mai putea plăti 5 lei pe lună chirie la „gazda efină“.

Altă-dată plătea 15 și 20 lei chirie; cînd trăia cu ziua, plătea 40 pe lună. Ciștiga bine pe-atunci. Lăutar vestit.

Cum fermecase el pe Zinca! fată veselă și frumoasă, — cu doina-î favorită, scoasă din tremurătoarele coarde ale scripcei lui. — Inima tinerei fete vibra în tactul doinei lui cu foc....

Cum nu s'a îngrijit el pentru bătrînețe? cînd era tînar și chipos!

De, n'a dat Dumnezeu și greerului o parte din calitățile și instinctul furniceii.

Putea să iconviescă, — era muzicant cunoscut și căutat.

* * *

— Isprăvise totul. Era trist să cerșască!....

Luă scripca subțioară și tremurînd pe picioarele îi umflate, în locuința sa plină de umezeală, pășea gemînd înăbușit.

Fu chemat într-o căsuță sărăcăcioasă, însă veselă și iluminată cu multe luminări. — Era o logodnă. — Tineri și fete glumeau, vorbeau vesele și alergau nebunatic.

Bătrînul lăutar se așeză într'un ungher, pentru a se susține mai bine, înveselind adunarea cu felurite cîntece de jocuri „după poruncă“.

Privirea i se pironise asupra miresei care, semăna cu Zinca lui, moartă acum 30 de ani.

Ginerele era vesel și îndatoritor; bătrîni fericiti și mulțumiți. Era și un tînar foarte trist, că „pleca grănicer“, căruia mireasa îi arunca în ascuns cite-o privire și suspine....

Tînarul grănicer, porunci și el la urmă să cînte o doină.

Lăutarul acordă scripca bine și începu să zică doina tînguitoare cu care fermecase pe Zinca lui.

O doină lină întonă pe coardele tremurătoare, a cărui note jalnice împrăștiu o liniște dureroasă în inimile fie-căruia.

Suspinele scripcei plîngătoare fermecase toată adunarea. Toți remaseră locului, pe unde îi apucase vremea.

Bătrînul palid ca ceara, cu privirea aiurită!..... cînta, cînta duios și dureros....

Fie-care își desvăluia trecutul într'o sfințită amintire.

Lăutarul privea clar în sufletul său icoanele vechi ale vieții.

Fie-care își ținea răsufarea pentru a prînde cu urechea din sbor cele mai neauzite și sensibile note jalnice de filomelă.

Lăutarul simțea pe Zinca lui aproape, aproape de tot.... vedea isbînda în partea lui. Toți se descopereau cu evlavie în fața lăutarului și cereau să se mai roage și să plîngă din scripca lui.

Notele în tăcerea nopții, se înălțau spre cer și se pierdeau în văzduhul nemărginit....

Părea o rugăciune sfințită, părea mărturisirea unei inimi murinde....

Plinsetele doinei, încetul cu încetul, se pierdeau... și arcușul căzu jos.

Bătrînul artist murise!....

* * *

Acum, bietul lăutar erna sub pămîntul înghețat, acoperit cu o velință de zăpadă.

IANCU N. PĂUN.

EPIGRAMATICE

Demagogului C...

Că'n discursuri ai «răsunet»
Nu mă mir, ești tocma'n rol:
Căci se știe că resună
Tot ce-î gol...

*

Cine samănă vînt...

«Poporului dați libertate»
« reptul sfînteii sale cauze...»
— In gazete vezi în urmă
A cules., furtunii de-aplauze...

SIGFRID-IAȘI.

ASUPRA POESIEI ȘI PESIMISMULUI

In afară de mituri, care sunt cele mai primitive concepțiuni literare ale popoarelor, cele mai vechi și cele mai însemnate producțiuni literare au fost poeziile, — care au dus și duc încă omenirea înainte pe calea progresului, către un ideal din ce în ce mai nobil și mai înalt, căci dezvoltarea intelectuală a ori-cărui popor a început numai prin poezie!

In înțelesul cel mai larg, cuvîntul poezie cuprinde întreaga natură, precum arată însă-și etimologia filologică a cuvîntului — care însemnează „univers sau creațiune.“ In acest sens, numim poezie farmecul ce simțim la admirarea priveliștelor naturei, începînd de la firul verde al erbei pînă la bolta adîncă și nețărîmîrită a cerului. — Limba noastră exprimă în mod admirabil această poezie, cum arată literatura noastră poporană — căci ce cuvînt este mai poetic ca „Dorul“, care înjghebează în sinul său cele mai duioase, cele mai vii și mai calde sentimente de dragoste, de regret și de speranță?!

Intr'un înțeles mai restrîns chiar, calificarea de poezie se dă numai artei, al cărei mijloc de expresiune sunt cuvintele. In acest sens ea cuprinde întreaga literatură estetică, atît în versuri cit și în proză.

Iată modul cum ne explicăm noi influența morală a Poeziei asupra noastră: cînd ascultăm o melodie cîntîndu-se, armonicele ei vibrațiuni, în acord cu priveliștea naturei, ne produc o impresiune dulce — ne asemuitor de dulce, care pătrunzînd în sufletul nostru în mod aproape mecanic, ne cauzează acea liniște senină, acele sentimente nobile și sublime care storc lacrimi de bucurie sau de durere — care înalță simțul și valoarea vieții, apropiînd ast-fel pe om de idealul său.

Și nu numai armonia și blîndețea maiestroasă a naturei ne încîntă; dar găsim o plăcere tainică chiar în turburările și cataclismele ei. Se știe că una din cele mai mari plăceri ale lui „Schiller“ era, ca pe timpul cel mai furtunos, cînd fulgerii braz-

dau norii întunecoși și când tunetele și vîntul sguđuiau atmosfera, să se preumbe liniștit cu luntrea pe turburatele valuri ale Elbei.

Principiul moralei stoice zicea clar: „Trăește conform naturii.“ Dar cât de puțin sunt aceia cari trăesc conform acestui principiu! Cei mai mulți disprețuesc și legile naturii și frumusețile ei, și, cu cât se cred mai culti, cu atîta duc un traiu mai nenatural. Chiar oamenii de știință, preocupați și absorbiți în studiile și cercetările lor, simt prea puțin poezia vieții și a naturii,—și nici odată n'o pot vedea și gusta așa de bine, ca atunci când o privesc prin fantasia sau prisma poetului și artistului în operele lor.

Precum vedem, influența poeziei este multiplă. Ea ne mîngăie în suferințe, înșeninează și îndulcește viața și presară flori pe spinoasele-î cărări. După o muncă oboșitoare de spirit, nu este distracție mai binefăcătoare decît lectura unei poezii, ascultarea unei opere sau concert, ori a unei piese teatrale.

Poporul, pentru care poezia și cîntarea sunt nedespărțiți prieteni, își alungă uratul și îndulcește asprimea muncii prin cîntece. Fie singur sau cu alții, vesel ori trist, omul își începe cîntecul său:

Cade frunza jos în vale
Eû cînt doina cea de jale!... etc.

Poesia este menită încă să aprindă în inimă focul sfînt al patriotismului național, deșteaptă mila și simpatia și este un puternic îndemn la fapte mari și sacrificii. Pentru acest cuvînt, la toate popoarele, în toate timpurile, a existat datina de a se cînta la mese, la petreceri, la sărbători, etc. și în tot-d'a-una maeștrii acestei arte au avut privilegiul de a se bucura de favoritismele societății și a celor puternici. O dovadă ne dă Aezii și Rapsozii la Greci, Barzii la Celți, Trubadurii și Cîntăreții Evului mediu, și lăutarii și povestitorii de basme la noi.

Religia, la rîndul ei, ca și poezia, își are valoarea sa poetică. Imbrăcînd idealul ei în frumoșii vestmînt alegoric, este cea mai frumoasă poezie a cultului zeilor. — Pentru Elini, Iliada și Odiseea a lui Homer, erau aceea ce este biblia pentru popoarele creștine; Psalmii, Cărțile lui Moise, Scrierile profeților, Epistolele apostolice în Noul Testament și întreaga literatură religioasă — Bine înțeles afara de discuțiile teologice și filosofice asupra dogmelor, sunt „prin excelență“ poetice. În sfîrșit „poezia“, are o însemnată influență asupra limbei și științei, căci ea îmbracă sentimentele și închipuirile poetice cu cuvintele cele mai plastice, împrumutîndu-le ast-fel farmec și frumusețe. Apoi expunînd rezultatele ori-cărei științe sub o formă plăcută, în limba armonioasă a versului, poezia le face ușore de priceput și plăcute tuturor, dînd ast-fel științei, adevărata sa valoare.

* * *

Voii trece acum la a doua parte a lucrării mele: la „Pesimismul în legătură cu poezia“. Misiunea poeziei în veacul nostru de desluzii este cît se poate de mare. Oare materialismul și sensualismul, caracteristice timpului nostru, nu s'au născut din renegarea credinței și din lipsa de ideal?

Pesimismul și melancolia, care învălue în doliu cele mai nobile spirite, nu sunt oare aceleași simțăminte profunde de desgust și descurajare care cuprind inima

unui învățat, cufundat în deslegarea enigmelor științei?!

Cauzele care produc pesimismul modern, sunt diferite.

Trec cu vederea așa numitul pesimism de imitație, (pseudo-pesimismul) care-l vedem la mulți tineri, ajunși abia la vîrsta de 19—20 de ani, plini de viață, sclivisiți și setoși de plăceri.

Sunt alte feluri de pesimism care ne interesează, cu mult mai serioase, și prin urmare periculoase. Voii să spun de „Pesimismul vulgar“, cel mai răspîdit, care n'are nimic sfînt, și pentru care însăși plăcerea a devenit desgustătoare. Intr'adevăr, aceasta nu poate fi de cît o boală a sufletului, provenită din desfrîu, îmbuibare și trîndăvie.

Apoi o altă specie de pesimism, mai nobil, l'am putea numi pe cel politic sau social, — în sens mai înalt, care e un fel de decepție amară, cum se vede în operele lui Byron, sau chiar și în operele unor filozofi optimiști, numai însă în ceea ce privește fondul naturii umane — cum a fost la J. J. Rousseau în Franța, și la Giordano Bruno în Italia.

Relele și decepțiile, după acești literați, vin numai din reaua întocmire a vieții. „Omul, zic ei, se naște bun de la natură și devine rău, numai prin influența vișilor și nedreptăților sociale“.

Cităm încă pesimismul religios, eșit din mijlocul celor mai adînci suferințe și mizerii, cauzate prin corupțiunea și degenerarea societății — cum a fost în Europa sub imperiul roman și în evul mediu. Disperarea de a se mintui de durere și de a putea gusta vr'un bine în această „vale a plîngerii“ — cum se numea p'atunci lumea pămîntească, — făcură pe mulți să treacă în împărăteasca domnie a cerului.

Un alt gen de pesimism, cu totul diferit acestuia, este „Pesimismul sentimental“ care isvorăște din contrastul isbitor al realității cu o imaginație prea ideală, mai presusă de natura omenească și relațiunile ei.

Acest gen de pesimism a fost infiltrat cu deosebire în marele și volnicul în cugetare M. Eminescu.

Toate aceste aplicări însă ale pesimismului vieții, făcute numai din punct de vedere exterior, sunt false, — căci sub aceste analize decepționiste ale vieții, dispare frumusețea și farmecul lumii fizice și morale. În aceste stări ale spiritului, omul seamănă călătorului care, perzîndu-se pe întunecoasele și grelele cărări de străbătut ale unei păduri, simte descurajare și oboșală, și uită frumusețea priveliștii ale naturii — pe cari le admira odată în extaz din culmea dealului.

Știința, fie ea de ori-ce gen, este încă un puternic stimulent al provenirii pesimismului — și deci inamică poeziei. Căci prin activitatea ei intelectuală, definind și comentînd într'alt mod natura — se deprinde a privi lucrurile din partea lor exterioară, explicîndu-ne viața ca rezultatul unui simplu mecanism al materiei înfinite, analog mecanismului unei mașine neînsuflețite. Să ne mai luăm seamă apoi și de influența contactului cu filosofia pesimistă orientală — descoperită și răspîdită în Europa, de abia în secolul nostru cu ajutorul filozofilor, și atunci foarte ușor ne putem explica a-dîncea sguđuire și pornirea spre pesimism a spiritelor din zilele noastre.

Leconte de Lisle, un mare literat al Franței, plînge în versuri sublime pornirea

melancolică a spiritelor secolului actual. Iată cum închee el această plîngere: „Iar dacă nimic nu răspunde în nemăsurata întindere de cît răsunchul sterp al vecinicii dorințe, rămas bun, deșerturi, unde sufletul deschide o aripă perdută! Rămas bun, vis sublim, imposibil de realizat! Și tu divină moarte, în care totul reintră și se șterge, primește pe fii tăi în sinul tău instelat; liberează-ne de timp, de număr și de spațiu, și redă-ne repaosul, care ni l'a turburat viața!“

La poezii veacului trecut se ved încă aceste sentimente de tristețe și regrete — pentru idealurile din alte timpuri!

Schiller, în „Zeii Greciei“, jelește natura pustiuă de vechile sale divinități, cari au dus cu sine tot ce e sublim — lăsându-ne numai vorbele goale ale miturilor.

Și în sfîrșit Goethe, pune în gura lui Faust o plîngere amară în contra influenței pustietoare a științei: „Ah! Ah! tu ai nimic frumoașă lume cu puternică lovitură. Ea se surpă, se descompune sub scrutătoare ta privire! Un semi-zeu a sfărîmat-o — noi ducem ruinele ei în neant și ne plîngem veșnic pentru pierderea frumoasei lumi!...“

AL. RIOȘANU

PROBA

Ne putînd să doarmă într'o noapte, — ca multe din acelea cînd se găseau unul lângă altul, — ridicînd brațele goale și făcînd să alunece dantelele pînă la umeri, ea l'întrebă:

— Ce ai tu, iubitul meu? Pentru ce rămăi mut cu privirea tristă în ochi, în timp ce eu te desmerd și te sărut! Ce îți lipsește și de ce ai să regreți, cînd eu nu îți refuz nimic? Nu sunt destul de frumoasă? Albeața simului meu nu este sub buzele tale destul de parfumată? S'au găsești că razele soarelui arzător sunt mai aurii de cît pîrul meu? Spune, vorbește, esplîcă-te, căci mîhnirea ta mă omoară. Poate că, camera princiară care te primește în toate serile nu îți se pare destul de încântătoare cu muselinurile ei și cu tremurăturile ici și colo a rubinelor, diamantelor și mărgăritarelor? Oh! ceea ce te mîhnește, nu'mi ascunde, pentru-că nu pot fi veselă de cît vîzîndu-te surîzînd.

Ingratul răspunde cu o voce care mințea:

— Dacă sunt mîhnit, cauza este că nu sunt sigur de amorul tău. Ești mai frumoasă de cît toate visele și mai încântătoare de cît toate florile. Camera ta este un cuib doritor de plăceri nesfîrșite și cîna trebuie să fie preparată de acei îngeri cari se ved în picturile lui Murillo. Cu toate acestea, nu sunt mulțumit, pentru că lângă mine, inima ta mi pare că nu bate destul de tare, căci nu simt de loc, ca vinele tale să bată destul de forte, cînd mâinele mele strîng brațele tale.

Ea l'privi cu atențiune, foarte mirată.

II

— Pentru amorul acestui tîner care avea niște ochi mari, îndrăsnise a comite ori-ce, curajoasă femeie. Nu se mărginise a l'alege, ea nobilă, ilustra, aproape Alteță, a se da lui așa de frumoasă!

În fie-care seară — cînd servitorii se culcau în palat — ea eșia fără frică, cu capul ascuns într'o manta, să caute într'o miserabilă locuință pe amantul care nu avea nici buna-voință a o aștepta, îi lua brațul,

il țara, și-l ducea către castelul princiar. Pentru a nu se deștepta servitorii, umbla cu picioarele goale pe pietrele reci ale coridoarelor. „Vino! vino!” îi zicea încet. Și până dimineața, da, până când ziua se arăta în plină putere — când fuga iubitului ar fi putut fi surprinsă și descoperită — ea îl ținea amețită, în brațele ei albe, aproape de camera, în care se auzeau din când în când în mijlocul tăcerii nocturne, pașii de aproape ai soțului, care nu iartă nici o dată.

III

Cu toate astea amantul continuă.

— Nu, tu nu cunoști lângă mine, beția plăcerilor nesfârșite, suflarea ta este liniștită, regulată, ușoară, pulsul nu îți este mai agitat.

— Oh! tu crezi acestea? zicea ea.

Se gândi un moment.

— Chiar dacă ar trebui să mor îți voi dovedi că tu te înșeli!

Apoi cu o voce poruncitoare:

— Ascunde-te ici lângă mine, sub perdelele alcovului, fără a înceta cu toate acestea, a-mi ține mâna și ori-ce s'ar întâmpla, să nu te miști, dacă îți la viață.

Îi ordonă cu atâta tărie în cât el, instinctiv se supuse fără nici o vorbă; îndată ce dispăru sub postavuri, cu capul sub pernă, ea apucă cu violență cordonul soneriei, ce se afla în alcov, îl trase, îl trase ca și cum s'ar fi deșteptat dintr'un vis urât.

Un moment și camera fu inundată de cameristele care se alarmase.

Ce să fie? ce s'a întâmplat? Doamna este bolnavă? sau avusese vr'o spaimă în somn?

Servitorii pe jumătate adormiți se învireau de colo până colo, rostind cuvinte fără șir și căutând a da întru cât-va ajutor stăpânei lor.

Tânăra femeie zise:

— Nu mă simț bine, rugați pe prinț să vie lângă mine.

Înștiințat despre aceasta, soțul apărui neliniștit întrebând.

Ea răspunse:

— În adevăr m'a coprins d'odată o indispoziție și pe care nu pot să mi-o explic. Te rog, dă ordin să fie anunțat doctorul.

La un semn servitorii eșiră, iar prințul se așeză lângă pat, observând pe bolnavă cu ochii plini de iubire. Dacă vre-una din cutele postavului s'ar fi clătinat, dacă o mișcare a pernii ar fi deșteptat o culpă prezentă, tânăra femeie n'ar mai fi văzut ziua, și revărsatul zorilor ar fi plâns găsinde-o foarte palidă în dantelele patului roșite de sânge.

Doctorul veni.

— Doctore, zise ea, ținându-i mâna stângă, cu dreapta strângea mereu mâinele amantului. Doctore ascultă-mi pulsul. Nu-i adevărat că mă găsesc într'o turburare extremă?

Medicul răspunse, după o tăcere:

— Da, și încă o turburare foarte violentă ca și când ai fi suferit emoțiuni grozave.

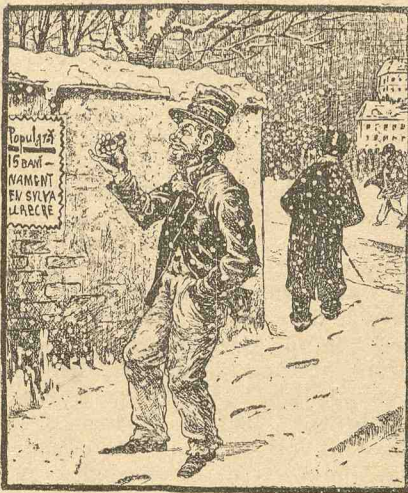
— Pune-ți urechea pe inima mea. Nu-i așa că bate într'un chip neobișnuit?

Doctorul după ce o ascultase:

— Bate foarte violent, d-nă!

La aceste vorbe, bătrânul soț nu putu să-și rețină un strigăt și brațele începură a-i tremura. Ce înseamnă acest rău subit? Este ceva grav? Ori poate mortal? „Ah!

Un om practic

— Ei, ce te faci astă seară?... Bani mulțin'am, țigară, doar asta... Unde fac eu revoluționul?... Ha! iată o idee... Cumpăr «Foaia Populară» și-o citesc. Ce mai revoluțion o să-i trag.

Doctore, dacă vei vindeca pe princesă, îți voi da tot ce am!

Dar ea, acum surzând:

— Nu, vă liniștiți. Nu va fi nimic o să vedeți.

Mă simt deja mult mai bine, și cred că, câte-va ore de somn liniștit, îmi va fi de ajuns pentru a mă restabili pe deplin.

IV

— Vezuși destul de bine că tu te înșelai! zise ea, în momentul când fură singuri, cu un dulce surâs de triumf.

Dar amantul eșit din culcușul lui, tremura vargă, întocmai ca și cum ar fi stat gol în zăpadă, nu zicea un cuvânt și-i clănțăneau dinții în gură: ea îl văzu că era palid de tot.

Atunci se simți plină de ură și alungă din patul ei pe acest om, care se speriasse, pe când ea și expusese viața numai pentru a-i proba bătăile inimei sale!

Dupe C. Mendes de

V. POPESCU-TITAN.

NOTE LITERARE-ARTISTICE

Aflăm cu deosebită plăcere că colaboratul nostru, distinsul profesor d-nu Al. Vântul, a terminat traducerea în românește a celebrei tragedii a lui Grillparzer, *Medea*, una din perlele literaturii dramatice germane.

D-nu Vântul va prezenta noua sa operă direcțiunii generale a teatrelor.

Felicitim călduros pe d. Vântul pentru activitatea neîntreruptă și atât de rodnică.

GUGETARI DIN SCHOPENHAUER

* * Statul nu este de cât o botniță al cărui scop este de a face inofensiv acest animal carnivor, omul, și de a-l face ast-fel să aibe aspectul unui erbivor.

* * In literatură e ea și viață: ori în ce parte se întoarce cine-va, îndată recunoaște pretutindenii incorigibilul vulg, printr'un număr mare umple totul, murdărește totul, ca muștele în timpul verei. De aci acest număr mare de cărți rele, această neghină care me-

reii se îmulțește, se nutrește pe socoteala celui bun și-l înădușe.

* * Religia Catolică este o instrucție pentru a cersi cerul, pe care ar fi prea incomod de a-l merita. Preoții sunt intermediarii acestei cerșetorii.

* * Trăsătura dominantă în caracterul național al Italianilor, e o nerusinare absolută, care constă în aceea că într-o parte, cine-va nu se consideră ca prea prost pentru nimic, adică e arrogant și obraznic; de altă parte, nu se consideră ca prea bună pentru nimic, adică e prost și inferior. Ori-cine, contrar, are rușine, este pentru oare care lucruri prea timid pentru alte cuvinte prea mândru. Italianul nu e nici una nici alta, dar, după împrejurări, rind pe rind poltron sau insolent.

* * Extrem de rar ca un om să vadă toată înspăimântătoarea sa reătate în oglinda acțiunilor sale. Oare credeți într'adevăr ca Robespierre, Bonaparte, împăratul Marocului: asasinii pe care îi vedeți pe roate, sunt singurii așa de răi între toți? Nu vedeți că mulți ar face atît, numai dac'ar putea?

* * Increderea noastră într'alții n'are adese-ori alte cauze de cât lenea, egoismul și vanitatea: lenea, cînd plictiseala de a cugeta, de a veghea, de a lucra, ne duce spre a ne încredința unei alte persoane; egoismul cînd trebuința de a vorbi de afacerile noastre ne îndeamnă de a-i face confidenti; vanitală, cînd avem ceva avantajos să spunem despre noi. Noi nu cerem mai puțin ca să ni se facă onoare de increderea noastră.

* * Poate momentul așa de adesea ori profetisat este aproape în care religiunea ne va separa de Statele Europene, precum o doică de copilul prea în vîrstă pentru îngrijirile ei, și gata a trece în mîinile profesorului.

Trad. de s. DIN OLTENIA

GRETTA

Palatul tîu rățacit în mulțimea pomilor desfrunziți, îmi pare un mormint în care atîtea taine dorm. In geamurile lui mari și ornate superb cu atîte arabescuri înmărmurite în sprinte ogive sau leneșe arcade, soarele trimetînd ultimele sale raze, pare că sărutîndul le să despărțește îndurerat de palatu.. tîu, de grădina fantastică unde trandafirii privesc în spră pămînt, unde florile toate îmbată aerul tomnatic al unui trist amurg.

In față, sprijinit de șase stilpi puternici, deasupra cărora cariatidele pe brațe vinjoase suspendă par'că leagănul dragostei tale, balconul palatului, innăpădit de bogăția ederei în care fie-care frunză tremurînd repetă mereu: așteaptă! așteaptă!..

De cite ori din balconul acela privind tu bazinul din grădina, în care încolăcit un șarpe aruncă un fir de apă argintie, n'ai asemuit gura șarpelui cu inima ta, din care dragostea în torrente se revărsă cu atîta putere și-atîta căldură?!..

Iu amurgul acesta te-am văzut pentru întia oară. Păreai un porumbel ce obosit de sbor s'a așezat pe o ruină.

Privind afară, ascultai tăcută șoapta crengilor uscate, simțind pină în adîncul sufletului durerea ce-o respiră frunzele cernindu-se ușor pe aleele de nisip și pe care vîntul le înmormîntează în fie-care dimineată în jurul sfîncșilor de bronz ce păzesc intrarea ta.

În ochii tăi mari, negri și adînci, am putut citi tot visul pe care îl torci, înfrîpîndu-l, tot atît de sigură ca și un păiajen, o pînză de mătase — căci tot atît de diafane și efemere vor fi poate și visele tale!!!...

Tu nufăr palid plutind în apele lumilor tale, visezi legănată de valurile viselor pe care în singurătatea dulce a camerei tale le făurești, ne întreruptă de cît de freamătul frunzelor uscate și din cînd în cînd de trîlurile dulci ale pasărilor, care în liniștea amurgului doinesc o simfonie nostalgică.

Ce îmbătător trebuie să miroase parfumul tuberozelor ce porți în părul tău, bogat ca talazele mării și negru ca umbra ce lasă o ruină pe stîncă albă, când luna plină se'nalță pe cer. Buchetele tale veștede ce mor prin colțuri, florile presate ce veți avea prin cărțile de dragoste, picturile de pe pereti, unde Romeo și Julieta nu lipsesc, unde Hero și Leandru sunt divinizați; unde amorul respiră palpitînd în ochii și în sufletul vr'unui ideal zugrăvit artistic, amintirile tale, balurile, și tot, tot ce ai tu mai scump, îți toarcă în suflet, atunci când e s'adormi, cînd în tăcerea dulce candela răspîndește în odaie o lumină roză, lăsînd în umbră lunghele toate, un dor adînc, o neliniște nervoasă în care parcă tot aștepti pe cine-va să vie, îl simți cum se apropie, intră pe ușe, vine să te sărute și nimeni nu ve știe și sunteți numai voi singuri.

..... Totuși el e departe... unde-o fi el? cine-o fi!!! Neliniștită, ți-arunci privirea spre fereastră. Părul ți-e despletit. Cu umerii goi, cu pieptul rotund și numai în cămașe pari simbolul patimelor nebune și furtunoase. Nimeni nu te știe. Ușor te-ai apropii de fereastră. Privești în curte, și nevăzînd pe nimeni cazî pe gînduri. Luna te face să visezi la el; iar curtea ți'nviță gîndul la feriala serbării nunței tale: ce frumos vor arde torțile atunci, luminînd stîlpul palatului și arcadele toate!... ce frumos vor arde risipind întunericul care ți-apasă sufletul atîta de greu. Atîtea cupeuri vor fi în curte, atîta lume și-atîta șgomot, în cît singurătatea va sbura de-atunci, iar muzica sunînd în superbul tău salon împodobit fantastic, îți va purta sufletul dincolo de lumea aceasta, în haosul albastru unde veți fi numai voi amîndoi singuri și neștiuți de nimeni!!!...

Cînd treceam noaptea tîrziu pe lîngă palatul pierdut în umbra castanilor sălbatici și păzit de sfîncșii împetriți, auzeam cîntînd la piano o arie nebună un cîntec în care notele păreau lacrimi, un vaet dureros în care Gretta își plîngea dragostea și-și revărsa durerea, Pomii toți ne măi șoptind din crengi, ascultau; din trandafiri curgeau lacrimi, florile toate plîngeau, iar stelele înghețînd în tremur priveau în spre palat.

Gretta uitînd lumea, sbură legănată de primul vis al său.

Mîinile ei alunecînd pe clapele de fildeș îi aduceau aminte sborul fluturilor de trandafiri albi!!!!

Ah! cit de dureros cînta!...

II

De cinci ani n'am mai văzut palatul acela. Azi-noapte iar am trecut pe acolo. Orologiul de sub cupola înaltă suna două ore după miezul nopții, dar n'am mai auzit cîntînd pe nimeni...

Gretta odihnește în mausoleul alb ca petalele de crin și ascuns între molifti.

Palatul doarme; învăluit în pînza de ceață el visează la Gretta, regina sa. Luna, o candelă enormă, arde de-asupra mausoleului. Stelele plîngînd, abia se văd prin ceață, iar sufletul ei e parcă pretutîndeni...

În noaptea adîncă, de-asupra palatului, o cucuvaie țipă: Gretta! Gretta! unde ești?!... LOTHUS

SEPTAMANA FINANCIARĂ

În streinătate situația piețelor financiare pare a se ameliora.

În București tendința tîrgului continuă a fi fermă, de și suntem încă în sărbători și afacerile sunt reduse la strictul necesar.

Rentele noastre cotează: 5% amortisabil 100 $\frac{1}{2}$; 4% de 32 și 274 milioane 91 $\frac{1}{2}$ ex coupon; 4% din 1896 și 1898, face 93 $\frac{1}{2}$ 92 $\frac{3}{4}$ ferm.

Municipalele din București 4 $\frac{1}{2}$ % din 1896 și 1897, au închis cu 99 $\frac{3}{4}$.

Scrisurile fonciare mențin cursul de acum opt zile: 5% fonciar rural face 99 $\frac{3}{4}$; 4% 90 $\frac{1}{2}$; Urbanul 5% din București face 96 $\frac{1}{2}$ iar cel de Iași 92 $\frac{3}{4}$, toate fără cuponul de Ianuarie.

În tîrgul acțiunilor afaceri puține. Băncile Naționale 2565-2560. Băncile Agricole 374 $\frac{1}{2}$; Banca de Scompt 330-327. Societățile de Asigurări au închis; Dacia-România 470-469; Naționala 518-517, iar Patria 125 ferm.

Valorile industriale calme: Bazalt acțiuni 410-405; Bazalt oblig. 6% 101 $\frac{1}{2}$; Construcțiile 96-98, Tramwayul nou, 1150

ERATA

În No. trecut, la poezia talentatei noastre colaboratoare, d-ra Elisabetha M. Z. Ionescu s'a strecurat o eroare pe care ne facem datoria a o semnala.

În strofa 6-a din poezia, «O poveste» în versul al 4-lea în loc de: «Măi greu e și asta-i mîna» să se citească: «Măi greu e, și asta-i vina.»

JOCURI DISTRACTIVE

Metagramă de Gepangel-Ocna

- Cu D, ajut omul a minca, și a mesteca;
- Cu G, numim adesea-orî popoarele surori;
- Cu L, vegetal leguminos, la mincat gustos;
- Cu M, sunt la omul care, e cu cugetare.

Deslegările se primesc pînă la 20 Ianuarie. Se acordă 2 premii.

Deslegătorii jocurilor din No. 42

Jocurile din No. 42 s'au deslegat în următorul mod: Șarada, *Cer-cel* și Inițialogul *Barușii*. Au deslegat:

Doamnele și domnișoarele: Violetta, Giurgiu; Thythy, Giurgiu; Elena R. Ștefănescu, Corabia;

Bertha Stein, Loco; Cecilia Tanenzapf, Ghimpați; Elena D. Friedman, Constanța; Virginia Mihăilescu, Iași; Venus No. 2 Loco; La surection Loco; Un boboc de floarea soarelui și Une Marguerite, Loco; Kikiriki din str. Regală; Fructieră, Loco; Eleonora Popescu Brăila.

Domnii: B. Popescu, Grindași; Ionel V. Dimitriș, Giurgiu; Ion Vladimireșteanu din Negrești; Sidonia și Victor Popp, Iași; Gepangel-Ocna, Bacău; C. Ionescu, Loco; Sarchis de Moysa Panciu; Archimede L. Maris; George Colgiu împreună cu d-rele Angela Ștefănescu, Elena Constantinescu și Valerie Berceanu Karamurat; Mircea Pamfil, Tecuci; Paul Dănescu, Brăila; Adolph de Creminex Loco; Virgil Ștefănescu, Brăila; George Panayatopol, Ploești; Gună din Brănești Vasile Daschevicianu, Iași; Trifănescu et Piticu de la Brănești; Gheorghita Paulescu, R.-Sărat; Creo de la Botoșani; Al. Bărbulescu, învățător Ialomita; Const. N. Hagii-Ilie, student, Loco; Heinerich Singer, Galați; Blănaru Adjud Panciu; Styl, Loco; N. Ionescu industriaș, Galați; Monte Santo Gardist, Loco.

Premiile au fost câștigate de dd. N. Ionescu, Galați și C. Ionescu, care sunt rugați a trimete la redacție să le ia.

A citer, parmi les articles publiés dans la 597 livraison de la Grande Encyclopédie, qui vient de paraître cette semaine: la biographie du célèbre Newton par MM. Georges LYON et Léon SAGNET; celle du maréchal Ney, par M. A. DEBIDOUR; la monographie de l'Etat et de la ville de New-York, par M. Aug. MOIREAU, accompagnée d'un plan de la ville et de ses environs, avec l'indication des agrandissements qu'a subis récemment New-York; une description du Niagara (avec plan), et du Nicaragua, par M. André BERTHELOT, enfin une magistrale étude sur les Nibelungen, par M. H. LICHTENBERGER, etc.

Envoi franco d'un spécimen de 16 pages contre toute demande affranchie adressée à la Société de la Grande Encyclopédie, 61 rue de Rennes, Paris.

SPECTACOLE

CIRCUL HENRY. — În fie-care sêra reprezentații extra-ordinare. Balet compus din 30 dame. Renumiții clowni *Barker* și *Coco*. 74 cai sub conducerea simpaticului director Henry. În curînd cele măi comice pantomine.

Duminica și sărbătorile 2 reprezentații: la ora 3 p. m. și alta la 8 jum. seara.

Studentii au reducere.

LACUL CISMEGIU. — Patinagiū în toate zilele. Muzica militară.

PASSE-PARTOUT.

P. A. IONESCU

AVOCAT

—Stenograf al Camerei—

Consult. 8—10 și 6—7.

Predă și lecții de Stenografie
STRADA CRUCEA DE PIATRĂ No. 1.

Din cauza neplăteii regulate a măi multor corespondenți de ziare am fost nevoiți a le suspenda foaia. Rugăm pe dd. cititori cu no. din acele orașe a se abona, spre a nu perde ocașiunea de a avea ziarul nostru.

L'EXPOSITION DE PARIS DE 1900

— Splendide publication de luxe, grand format 0.38 x 0.28. L'Ouvrage renfermera environ 2000 gravures et 120 grandes planches hors texte, tirées en couleurs.

«L'Exposition de Paris» paraît régulièrement toutes les semaines depuis le 1-er Octobre 1898. (Un numéro toutes les semaines, une série toutes les 4 semaines).

Abonnement complet payable trimestriellement

Les Souscriptions aux abonnements à la publication complète, qui se composera de 120 numéros, soit 30 séries, sont reçues à la Librairie Bazile Nicolesco, 8 Str. Biserica Enei.

à Bucarest, au prix de 66 fr. payable 6 fr. en souscrivant.

10,, tous les trimestres.

BIUROU TECHNIC

ARCHITECTURA-INGINERIE-HOTARNICIE

BUCUREȘTI—STR. DOAMNEI, 19—BUCUREȘTI

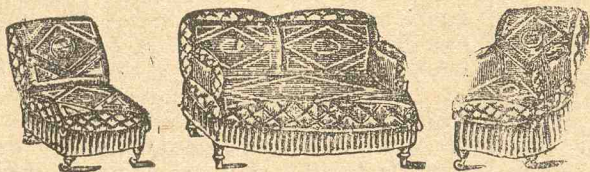
Cu un personal ales se oferă Onor. Public a executa într'un mod artistic conștiincios și efin planuri de case, parcelări de locuri, hotărânicii de moșii, măsurători, expertise cum și ori-ce lucrări de Arhitectură, Inginerie și Hotărânicie.

Director, Inginer IONESCU STELIAN

EXPERT AL TRIB. ILFOV

MAURICIU FILIP LAZAR

Calea Victoriei, (Hanu Zlătari) Intr. numai prin Curtea Biser.

Mare Magazin cu Mobile și Tapiserie

se găsește în tot-d'auna un depou foarte important de:

DORMITOARE, SUFRAGERII, BIROURI, GARNITURI
PENTRU SALOANE, LĂMPI, COVOARE, PERDELE, ETC. CU
PREȚURI MODERATE

vânzare și în rate

Lei 45 Lei

Costă o elegantă mașină de cusut de mână pe postamente de fer.

La Mașină se adaugă gratis 18 aparate și o garanție de bună construcțiune pe 5 ani. Transportul în ori-ce localitate a țării, costă lei 3.50

Comandele și banii prin mandat-poștal se vor adresa unicului depozit în România:

LEONIDA PIORKOWSKY

București, Strada Carol, No. 40

M. SIMIONESCU

PALARIER

CASA FONDATĂ ÎN ANUL 1890

Fost premier timp de 12 ani în magazinul de pălării al d-lui Georges Becher.

Obținând Medalia de Aur la Exp. cooperatorilor, 94 S'A' MUTAT:

DIN PASAGIUL ROMÂN ÎN CALEA VICTORIEI 53

12.000 decaltri de vin vechiu de la 15 ani, natural alb și negru din renumitele vii „**DEALUL ZORILOR**”, proprietatea d-lui **Const. Cârlova**, precum și 4000 decaltri Cognac, fabricat numai din vin curat vechiu de la 10—12 ani, sunt de vânzare în total și în parte. Pentru ori-ce informații a se adresa în toate zilele în strada Visarion No. 4. București, la proprietar.

FABRICA ROMÂNĂ

DE BERE
E. LUTHER

Primul furnizor al Curții Regale

ȘOSEAUA BASARAB ȘI STR. ROSETTI
BUCUREȘTI

BERE EXCELENTĂ (En gros și En detail)

GRĂDINĂ DE VARĂ ȘI SALONUL
DE IARNĂ SPLENDID DECORATE, SUNT
ILUMINATE CU LUMINĂ ELECTRICĂ
DIN UZINA PROPRIE

MÂNCĂRI RECI GUSTOASE

MUSICA MILITARĂ EXECUTĂ ARIELE
CELE MAI PLĂCUTE

Prețuri moderate.—Intrarea liberă

CAROL A. FRANCKE

BIUROU TECHNIC

Biuronl: Strada Academiei, No. 47

(vis-à-vis de Minist. de Interne)

Depoul: Calea Griviței, No. 81.

MATERIAL DE CONȘTRUCȚIUNI

Ciment, Var alb gras și hidraulic, Grinzi de fer Plăci izolatoare de asphalt, Tablă de fer ondulată, galvanizată, plumbuită și de zinc.

Țevi de Fer, fontă și plumb

INSTALAȚIUNI DE

Incălzire prin Calorifere cu Aburi, Lumină electrică, Fabrici pentru

fabricarea Berei, Fabrici pentru fabricarea Căă-
uizei, Tăbăcării

mașine de ori-ce fel:

Mașine de făcut Ghiață, Mori, Turbine, Cazane, ori-ce fel de Mașini și unelte pentru lucrarea ferului, lemnului, etc. Motoare, Lncobile, Pompe, Galere, etc.

Mare Depou de Articole pentru Instalații de Gaz, Apă și tot-la-canal Sală de Expozițiune de Lămpi, etc.

BERE BUNA

DIN FABRICELE

D. M. BRAGADIRU

BIUROU: STR. CAROL I, 66

SALONUL BRAGADIRU

DIN CALEA RAHOVEI, ESTE UNA DIN PRINCIPALELE ATRACȚIUNI ALE CAPITALEI

In fie-care seara Musica

ORCHESTRA SUB CONDUCEREA D-LUI

Oscar Pursch

GHIAȚA ARTIFICIALA

ALCOOL ABSOLUT

SPIRT RAFINAT

A inceput.

Marele Patinagiū

pe Lacul Cismigiu

In fie-care zi muzica militara. Bufetul excelent aranjat.

Intrarea un leu de persoană

LE CABARET ROUMAIN

CHEZ MARIN BUZE

58. STR. SFINTILOR, 58.

Două intrări prin strada Sfinților și una prin strada Potcovari.

In tot timpul zilei și al nopții ONOR. CLIEȚI, cari pină azi m'au onorat cu vizita d-lor, pot și serviți cu o deosebită atențiune în urmă noaței direcțiuni ce am dat acestui local. Garantăm PROMPTITUDINEA ȘI CALITATEA mărfurilor.

Cu stîma, MARIN PREDEA (BUZÉ)

O POVEȘTE ADEVERATĂ (Saū cum se îmbînzesc soacrele)

Aveam o soacră îndrăciută,
Nici n'ați văzut așa ceva,
Sunt sigur că Satan, el însuși,
Nu avea soacră mult mai rea.

S'o îmbînzesc n'am fost în stare,
Nici dându-i bani, nici rochiți mîi,
De geaba îi luați de toate
Din sutele de prăvălii.

M'am plîns, atunci din întâmplare,
Unu prieten de la Jorj,
El m'endemnă să merg cu densul
La-magasin la Musiu Jorj *)

Acolo, poruncă la iere,
La cașcaval de Pentelei,
Salam, și vinuri negre bune
Ce te fac tare ca un leu.

Lacherdă proaspătă, sardele,
Delicatese fel de fel,
Din bunătățile alese
Luarăm noi câte nișel,

Și Musiu Jorj, băiat amabil,
Cinstit și iute ne-a servit...
Când am dat soacră-mi acasă
Ce'i luasem... zău a înlemnit.

Și fața ei morocănoasă
De-o dată 'n bine s'a schimbat,
Iar de atunci, ca s'o fac bună,
Tot de la Jorj am cumpărat.

De vreți Va voastre soacre rele
Să le astupați gura cu anu,
Le dați delicatese luate
De la musiu GEORGES GRIDÉNU.

*) George Grideanu, magazin cu coloniale «La strugure» delicatese și vinuri alese, Str. Academiei No, 6 vis-à-vis de Hotel Bristol. COSTACHE MODESTU